

КАРЛ МАЙ

НЕБЕСНА СВЕТИНА

Превод от немски: Любомир Спасов, 1996

chitanka.info

1. НУР ЕШ ШЕМС

Ние идвахме от Багдад и искахме да посетим моя приятел Амад ел Гхандур, шейха на хаддехихните от голямото племе шаммар. Като казвам „ние“, освен себе си имам предвид още моя дребен, храбър и верен хаджи Халеф Омар, с когото от време на време си кореспондирах. При едно известие от моя страна той се бе спуснал със сал до Багдад да ме пресрещне.

Беше си малко рисковано начинание да прояздим почти цяла Месопотамия по дължина. Откритите равнини, разположени между Ефрат и Тигър, са населявани от множество арабски племена, които не само че непрекъснато воюват помежду си, ами се намират с турската управа в постоянна вражда и гледат на всеки непознат пътник и неговото имущество като на исконна плячка. Но въпреки това ние не се страхувахме. Познавахме много добре страната и нейните жители и знаехме, че при всяка опасност можем да разчитаме един на друг.

Най-късият път щеше да ни отведе нагоре по реката. Но тъй като в нейна близост се движеха бедуинските орди, които искахме да избегнем, първо бяхме следвали водите на Дияла и сега яздехме покрай Шат ел Адхем, за да извием в околностите на Джебел Хамрин на запад и при Текрит да прехвърлим Тигър.

Що се отнася до екипировката ни, бях купил два добри коня и притежавахме отлични оръжия. Моята карабина „Хенри“ вече бе държала в шах някои противници. Бяхме взели няколко торби брашно и фурми. Конете ни имаха сочната зеленина на Джезирех, на която в настоящия годишен сезон дъждове не липсваха — какво повече ни бе необходимо!

Беше предиобед, а по свечеряване се надявахме да видим хребетите на Джебел Хамрин. Степта, която в летния зной представляваше пустиня, приличаше на градина от трева и цветя, чиито цветен прашец обагреше в жълто нозете на нашите коне. Тя не образуваше по тези места пълна равнина. Имаше достатъчно възвишения, макар и не кой знае колко големи, а помежду им —

многобройни падини, които често бяха твърде дълбоки и широки. Тези дълги улеи с хлътнали стени бяха останки от някогашната иригационна система, която бе превърнала Джебзирех под персийско владичество до най-плодородната земя в царството. Минахме също през няколко по-големи лъжчини, които навярно по халифско време още са служили като големи водоеми. Някои от тях бяха толкова дълбоки, че яздехме по дъното им като между планински възвишения.

Беше средата на декември, а горещината беше като в Германия през юли и август! Конете започваха да страдат от нея и ето защо по пладне спряхме, за да ги оставим да отдъхнат. Седнахме на тревата покрай една от споменатите някогашни вади и извадихме чибуците си да изпусим по една лула от тютюна, с който се бяхме снабдили в Багдад. Халеф посочи на изток и каза:

— Погледни, сихди! Онова там, дето се движи, не са ли ездаци?

Аз седях с лице на запад, обърнах се да погледна в указаната посока и отвърнах:

— Да, това са двама ездаци, които водят със себе си един товарен кон. Ясно не могат да се различат, понеже разстоянието е твърде голямо.

— Кои ли може да са?

— Ще разберем. Те се движат в нашата посока и тъй като яздят бавно, скоро ще ги настигнем. Броят им не е голям, така че няма за какво да се страхуваме от тях.

След приблизително два часа продължихме ездата и скоро се натъкнахме на дирята на тези, които бяхме видели. Те по-късно бяха яздили по-бързо, както забелязахме по следите. Ние не се разбързахме, защото нямахме причина да ги настигаме, но останахме по стъпките им, тъй като те наистина се бяха придържали в нашата посока. Както предполагах, привечер съгледахме Джебел Хамрин, която простираше ридовете си на северозапад, и стигнахме до една долина, където решихме да прекараме нощта, понеже през нея протичаше едно малко поточе.

Долината описваше завой и по тая причина не можехме да я огледаме до края. Лагерувахме в началото ѝ. Високите стени ни закриляха от винаги хладния нощен вятър. Забъркахме си брашно и вода, изядохме кашата с няколко фурми отгоре, спяхме предните

крака на конете, така че да могат да пасат, но не и да избягат, и си легнахме.

Понеже имахме достатъчно време да починем, на сутринта се събудихме още призори; денят започваше да дрезгавее. Изядохме няколко фурми, оседлахме конете и продължихме ездата. Стигнахме до завоя, който долината правеше, и тъкмо се канехме да завием по вътрешния ъгъл, когато чухме от другата страна висок глас да се провиква:

— Хай алас-салах, иа му'минин! Аллах акбар, Аллах акбар! (Ставайте за молитва, вярващи! Аллах е велик, Аллах е велик!)

Ние веднага прояздихме известно разстояние обратно, слязохме и тръгнахме после предпазливо напред, за да разузнаем, скрити зад извивката, що за хора имаме пред себе си. Вятърът духаше откъм гърба ни, наистина, но въпреки това доловихме една позната, за съжаление, ужасяваща миризма.

Онова, което съгледахме, в никой случай не беше радостно. Тук бивакуваше един отряд от двайсетина добре въоръжени мъже с животните си. Изброихме шестнайсет ездитни и осем товарни камили плюс седем коня. Как можеше да се обясни това? Тук имаше поне три коня в повече! Мъжете коленичиха сега на молитвените си килимчета и започнаха да изричат Фаджр, Молитвата на зората. Всичките им животни бяха разседлани и пасяха. Седлата бяха струпани на едно място. До тях лежаха предметите, които товарните камили бяха носили — шестнайсет дървени ковчега, по два на камила. Ние имахме значи пред себе си един така наречен Карван ел Амват, Керван на мъртвите. И там, зад ковчезите, открихме двама души, чиито ръце и крака бяха вързани. Това обясняваше загадката с излишните коне. С други думи двамата ездаци, които видяхме вчера, се бяха натъкнали тук на кервана и тези хора ги бяха заловили.

Керванджиите бяха шиити. Сунитите признават Абу Бекр, Омар и Отхман като халифи, докато шиитите отхвърлят тези тримата и обявяват само Али и неговите приемници за законни. Помежду им цари люта омраза, която особено по времето на шиитското пилигримство лумва в ярки пламъци. Тази омраза е последица от страданията, които синовете на Али трябвало да изтърпят. По-младият от тях, Хюсеин, бил убит и погребан в Кербала. Затова този град е най-свещеното място за поклонение на шиитите, които отдалеко карат

мъртъвците си, за да ги погребат там. Трупите са съхранявани и после — в по-големи или по-малки кервани — откарвани до Кербала. По време на това погребално шествие участниците се намират в религиозна възбуда, която граничи с безумието и ги прави способни за всякакви злодеяния. Доказателство за това имаме сега пред себе си.

— Сихам Аллах фи ада ед дин! (Дано Аллах издупчи враговете на религията!) — прошепна ми Халеф. — Това са проклетите шиити! Те са нападнали двамата ездаци и ще искат да сторят същото и с нас, ако ни забележат. Сихди, какво ще правим?

— Ще бягаме — рекох аз, за да го поставя на изпитание. Дребният храбър мъж отговори гневно:

— Да бягаме? Двама мъже като нас? От тия келяви гробари? Е, да, де, по-умно би било да ги отбегнем. Но пък да не защитим пленниците? Това ще бъде страховито! Кой знае какво са наумили с тях. Тези побъркани изповедници на Шиа са в състояние да ги убият мъчително. Ние трябва да спасим бедните дяволи и аз се надявам, сихди, че ти си съгласен с това.

— Действително, но в такъв случай не бива да оставаме тук. Трябва да потърсим някое място, което да ни предложи сигурност и откъдето да можем да ги наблюдаваме. Ела!

Ние възседнахме отново, яздохме обратно до изхода и извихме после остро извън долината, за да яздим нагоре до края ѝ, докато се озовахме над кервана. Там слязохме пак, отведохме конете на известно разстояние, та да не могат да бъдат забелязани отдолу, залегнахме и запълзахме предпазливо напред да погледнем долу в долината.

Намирахме се на един може би петнайсет метра висок, стръмен откос, точно над бивака, който не беше голям. С моята карабина „Хенри“ можех да обстрелвам трикратно по-голяма дължина. Молитвата беше отминала. Керванджиите бяха освободили краката на пленниците от вървите и образували кръг около тях, като с дивашки крясъци се съвещаваха каква съдба да им определят.

Първият лъч на изгряващото слънце тъкмо трепна над долината. Тогава единият от пленниците издигна вързаните си ръце и извика:

— Иа, Шемс, иа, Шемс! Иа, Шемс, елхамдулillah! (О, Слънце, о, Слънце! О, Слънце, слава на Аллах!) Ти ще ни спасиш от ужасната смърт, която ни грози, защото ние се намираме в Нур еш Шемс, под твоята светлина и закрила! Не ни оставяй още сега да прекрачим по

моста Чиневад в отвъдното, а прогони с твоите лъчи злите духове на Ахриман и ни прати на помощ чистите ангели на Ормузд!

Един гръмък подигравателен хохот му отговори и ревът и виковете започнаха отново по такъв начин, че не можехме да различаваме отделните викове. От думите му разбрахме, че той е парси, т.е. един от следовниците на учението на Зороастър (Заратустра), които се прекланят пред слънцето и огъня като символи на своя бог Ормузд. Когато крясъкът бе прекъснат от една пауза, той извика отново с издигнати ръце:

— Иа, Шемс (О, Слънце), о, Божествени, о, Великолепни, о, Спасителю! Ти трябва и ще ни спасиш, защото нося твоя тилсим^[1] върху сърцето си!

Отново бе отговорено с кикот, а после предводителят нареди:

— Разправете се набързо с неверническите кучета! Ще им, се случи каквото наредих вчера. Тук имаме място за обиколката!

Що за обиколка трябваше да е това? Какво имаше предвид с тази дума? Скоро щяхме да видим. Няколко въжета бяха свързани наедно и единият край бе пристегнат за оглавника на един кон, другия един от мъжете взе в ръка. После омотаха около китките на пленниците по-къси въжета и ги вързаха отдясно и отляво за подкоремните колани на коня.

— О, Аллах! Миризливите искат да ги влачат до смърт! Виждаш ли, сихди? — запита Халеф.

Виждах го, разбира се! Конят трябваше да обикаля в кръг по дългото въже, което служеше за водене, и да влачи след себе си клетите хора. Не биваше да се бавим, защото няколко шиити вече се гласяха да подкарат коня.

— Започвайте! — разпреди предводителят. — Какво толкова се мотаете!

Тогава двамата с Халеф се надигнахме и аз викнах надолу:

— Стойте, в името на Аллах, спрете, ако не искате сами да се погубите!

Всички се обърнаха стреснато и погледнаха занемели към нас.

— Развържете двамата мъже и ги освободете, иначе не те ще умрат, а вие ще отпътувате за Джехенната!

Хората все още мълчаха, толкова бяха слисани. После предводителят попита:

— Кой сте вие всъщност, че се осмелявате да ни безпокоите?

— Ние сме спасители, на които никой не може да противостои. Моята пушка сама е достатъчна всички ви да избие за една минута. Внимавайте, ще ви го докажа. Там отсреща е забито в земята едно копие и аз ще му прострелям шест дупки, без да зареждам.

Често бях правил този опит и винаги ми се бе удавало да сплаша когото трябва. Може би и сега щях да успея да освободя пленниците и да предотвратя кръвопролитие. Та насочих значи карабината, прицелих се и бързо дръпнах спусъка шест пъти един след друг. След последния изстрел мъжете се затичаха да огледат копието, което ми осигури време незабелязано да заменя шестте изстреляни патрона. Прокънтяха силни възгласи на удивление и ние чухме предводителят да казва:

— Аллах да ни предварди от Шейтана! Това е Баруди ес Сирр (Омагьосана пушка), която човек не е нужно никога да зарежда и с която въпреки това улучва точно целта.

— Право го каза — обадох се аз. — Една минута е достатъчна да простра с тази омагьосана кремъклийка всички ви мъртви на тревата. Тя гърми толкова бързо и сигурно, че никой от вас няма да намери време за бягство. Хайде, освободете пленниците, иначе започвам да стрелям!

— Само двамина ли сте там горе? — попита оня.

— Двамина или сто, все едно. Пушката ми сама по себе си е достатъчна.

— Ние също ще стреляме!

— Опитайте! Кремъклийките ви лежат там при ковчезите. Който понечи да вземе своята, ще получи първия ми куршум, а после омагьосаната пушка няма да спре, преди да сте улучени всички.

— Ти си самият Шейтан, иначе нямаше да имаш такава кремъклийка и нямаше да можеш така безстрашно да ни заплашваш.

— Щом мислиш така, побързай! Давам ви време само колкото е необходимо да измолите три пъти Фатиха, после започвам да гърмя!

— Ел кувве а'лейя (Силата е срещу мен), Аллах да те изгори! Ще се посъветвам с хората си.

— А аз междувременно ще изрека три пъти Фатиха. Когато свърша, първият ми куршум ще уцели в главата коня, за който са вързани двамата, а вторият — теб.

Жал ми беше за животното, но ако се наложеше, трябваше да го застрелям, за да всея страх у шиитите и да избегна кръвопролитие. Те се съвещаваха с диви жестове, а аз почаках може би две минути и викнах после надолу:

— Срокът изтече, започва се!

След това се прицелих в коня и натиснах спусъка. Той се олюля насам-натам и падна на земята. После насочих пушката към предводителя.

— Ваккиф! (Стой!) — изкряска оня, като видя това. — Ние ще освободим кучите синове.

— С конете и всичко, което сте им взели!

— И това ли искаш?

— Да, ако им липсва и най-дребното нещо, няма да чуете от мен повече нито дума, а само изстрели.

— Ийл'ан дакнак! (Проклета да е брадата ти!)

— Не ругай, а се поразмърдай, иначе стрелям! Двамата мъже нека после бързо продължат пътя си!

Какво ли не е в състояние да извърши една модерна карабина при тези неуки и суеверни люде! Те развързаха пленниците и им дадоха конете. За останалите вещи имаше, наистина, по-дълга разправа, тъй като те вече бяха разпределени. Но мина най-много четвърт час след последната ми заплаха и пленниците си бяха събрали всичко и можеха да продължат ездата. Преди да подкарат трите коня, единият викна нагоре към нас:

— Я сеййид, иа вели ен ниам, Аллах йебарик фик, Аллах йисаллимак! (О, господарю, о, благодетелю, Аллах да те благослови, Аллах да те съхрани!)

— Продължете да яздите, ще се видим отново! — викнах им аз.

Те се понесоха в най-бърз галоп.

Когато сметнахме, че двамата спасени са се отдалечили достатъчно, качихме се и ние на конете и препуснахме след тях. Шиитите не ни преследваха, а и да го бяха сторили, щяхме да ги държим надалеч с пушките си, които бяха по-далекобойни от техните.

Двамата спасени още не бяха изчезнали от хоризонта и ние галопирахме след тях. Като ни забелязаха, те спряха да ни изчакат. Единият, който бе говорил с нас, беше по-добре облечен. Той викна насреща ни още преди да сме ги достигнали:

— Вие идвате след нас? Сърцето ми се радва от това, защото сега ще ми е възможно да ви благодаря по-добре, отколкото преди малко.

— Благодарни на Бога, не на нас! — отвърнах му аз. — Той ни доведе навреме при вас. Онова, което направихме, беше наш дълг, а за изпълнението на един дълг никой не може да изисква благодарност.

— Това е вярно. Но изпълнението на вашия дълг ви изложи на такава голяма опасност, че стотици други биха се побояли от нея. Вземи ръката ми, о, господарю, и ми кажи как бих могъл да ти служа!

— Ръката ти ми е добре дошла. Ето моята. Бяхте ли оскърбили всъщност персийците?

— Не. Те не са персийци, а от околностите на Сюлейманийе, което се намира от тази страна на границата. Ние ги срещнахме точно когато идваха срещу нас и се канеха да бивакуват. Поздравихме и поискахме да отминем. Тогава те ни спряха, понеже мислеха, че сме сунити. Когато им казах, че съм парси, омразата им стана още по-голяма и те ни заловиха, за да ни умъртвят заради смъртта на техния Хюсеин.

— Откъде идвате?

— От Багдад. Моят баща е парсиският търговец Викрама, а аз се казвам Алам. Искаме да отидем при анеизех-арабите, за да освободим татко от пленничество.

— Как? Той е пленник на разбойническите анеизехи? Как е могъл един багдатски търговец да попадне в ръцете на тези хора?

— Баща ми замина за Мосул, за да занесе голяма сума пари на един постоянен търговски партньор, но бил нападен при Горна Вади Тхартхар от анеизехите и ограбен. Те не се задоволили с тази сума и поискаха още и висок откуп. Ако не бъде изплатен в определеното време, ще го убият.

— Ти искаш да им занесеш парите?

— Да, но не цялата сума, която поискаха. От загубата, която баща ми понесе, останахме бедни, понеже отнетото от анеизехите беше кажи-речи цялото ни състояние. Аз заех каквото можах и събрах все пак едва половината от сумата, която бедуините искаха, но се надявам да се задоволят с нея. Ако не е такъв случаят, ще се обърна към прочутия отшелник от скалата Вахсия, за когото чух, че имал голяма власт над тях.

— Каква непредпазливост да разказваш тук за парите! Какво щеше да стане сега, ако бяхме разбойници и ги поискахме от вас?

— Не бихте ги намерили, както не ги намериха и шиитите. Те са добре скрити. Впрочем вие сте наши спасители, на които мога да се доверя, а за всеки случай имам два талисмана, които ще ме избавят от всяка опасност.

— Не се доверявай на никакъв талисман, на никакво магическо средство, о, младежо! Бог едничък е спасителят. Молитвата постига повече от всички талисмани на света.

— Моите талисмани са именно молитви. Веднага щом сложа дясната си ръка на мястото, където се намират, спасението идва. Когато преди малко призовах слънцето и сложих вързаните си ръце на гърдите, където почиват моите талисмани; те тутакси ви изпратиха да ни избавите. Вие откъде идвате и накъде искате да отидете, о, сихди?

— Идваме от Багдад и искаме да отидем при хаддедихн-бедуините. Мен ме наричат Кара бен Немзи ефенди, а моят придружител е хаджи Халеф Омар.

— При хаддедихните? Тогава навярно и вие ще трябва да отидете до Текрит и да се прехвърлите през Тигър?

— Да. После ще яздим нагоре покрай река Тхартхар.

— Та това е и нашият път! Ефенди, разрешаваш ли да яздим с вас?

Не ми беше много по сърце да имам при себе си тези двама млади, неопитни хора, но въпреки това отговорих:

— Ако се подчинявате на нашите порядки, ще бъдете добре дошли. Да тръгваме към Текрит, за да не губим време!

Подкарах коня си. Алам веднага застана до мене и каза:

— Ти няма да съжеляваш, че си ни освободил. Ще минаваме през местности, в които има много опасности. Моите талисмани ще ни закрилят, но и за теб ще бъдат от полза. Единият талисман е слънцето. Аз се намирам в Нур еш Шемс, в светлината и закрилата на дневното небесно тяло, което ние почитаме, и никой враг няма да може да ни стори нещо.

[1] Тилсим — талисман — б.а. ↑

2. НУР ЕЛ ХИЛАЛ

Няколко дни по-късно бяхме оставили Текрит, сега толкова малко и незначително селище, зад себе си и бяхме прехвърлили Тигър на тръстикови салове. Сега се намирахме край малката река Тхартхар, по чийто бряг се придвижвахме срещу течението. Тук имахме вода, колкото си искахме, паша в изобилие и в случай на враждебна среща можехме да поемем свободно всяка посока, което нямаше да е възможно, ако се бяхме придържали към брега на Тигър.

А една такава среща в никой случай не лежеше извън сферата на невъзможното. Ние бяхме научили именно в Текрит, че между племената на тукашните бедуини са се разразили враждебни актове. Първата причина за това беше някакъв грабеж на абухаммед срещу алабеидите. Двете племена бяха привлекли към себе си приятелски подразделения и правеха сега с набезите и престрелките си цялата околност несигурна.

Халеф и аз трябваше особено да се пазим от абухаммедите, защото бяхме участвали при побеждаването им от хаддехидните. Ако попаднем в ръцете им, не биваше да очакваме нищо добро. Ето защо си държахме очите отворени.

Що се отнася до нашия придружител, парси Алам, то се бях напълно примирил с присъствието му. Вярно, той беше млад, неопитен и също непредпазлив, но за мен бе една привлекателна личност. Имаше парси за баща и беше роден в Багдад от мохамеданска майка. В следствие на това изповядваше вярата на баща си, но вътрешно държеше и на тази на своята майка. Полупоклонник на слънцето и огъня, полумюсюлманин, той не беше нито едно от двете. При това притежаваше жадуваща душа, бореше се за светлина и истина, но не беше съумял да намери нито едното, нито другото. Чувстваше оковите на суеверието, в които се намираше, много му се искаше да се отърве от тях, но така и не можеше.

Не беше чудно, че при тази вътрешна угнетеност Алам поведе разговора към вярата. Той ме беше считал за мюсюлманин. Когато

после чу, че съм християнин, стана по-откровен и ми постави куп въпроси, на които до един трябваше да отговарям. На мен и през ум не ми минаваше да започна да се държа като мисионер. Това щеше да бъде непростима грешка. Аз не споменавах моята вяра и неговото учение нито с думи, а поех по косвения, но толкова по-сигурен път да му докажа с къси и убедителни забележки, че неговата вяра е без устои.

От сутрин до вечер не разговаряхме за нищо друго. Алам ставаше все по-замислен и аз бях убеден, че думите ми засядат в неговата душа. По този начин бях наставлявал и моя Халеф, който на всяка цена бе искал да ме направи мохамеданин. Дребният, верен мъж слушаше мълчаливо нашия диалог, но не можа да се сдържи, когато веднъж случайно яздох до него, тайно да ми каже:

— Сихди, спомняш ли си още как се бях зарекъл да те обърна към исляма, щеш или не щеш?

— Да.

— А сега твоята вяра ми е по-свидна от нашата, макар да не мога още на никого да го кажа. Усещам, че този парси един ден ще започне да мисли също като мен, въпреки талисманите, дето мъкне със себе си.

Хаджи Халеф значи беше направил същото като мен наблюдение по отношение на Алам. Между другото тук може да се отбележи, че спътникът на парси беше млад мъж, който сега се намираше в негова служба, а по-рано бе въртял амбулантна търговия сред бедуините. Той следователно познаваше донейде областта и нейните жители и по тая причина беше добре избран като придружител. За мен действително простоватичкият, безобиден мъж не можеше да е от значение. Пък и той яздеше винаги скромно зад нас.

Тхартхар през лятото има малко или почти никак вода. Тогава само по нейните брегове има малко зеленина, в степта обаче растителността е напълно загинала и бедуините пребивават със стадата си в близост до Тигър или търсят течащия в запада Ефрат. Но сега в рекичката имаше вода, не толкова много, разбира се, че да затруднява преминаването. Ние можехме по необходимост във всеки миг да се прехвърлим отвъд или отново отсам — изцяло както изискваше нашата сигурност.

Досега не бяхме имали никаква среща. Но днес, когато слънцето беше изминало може би три четвърти от своя път, забелязахме ездачи,

които идваха югозападно от степта към реката, при която трябваше да се срещнат с нас. Когато ни забелязаха, те спряха за кратко да се посъветват. После подкараха конете в галоп. Ние продължихме да яздим със същото темпо, тъй като от четирима мъже нямаше защо да се страхуваме. Едва когато ни наближиха, спряхме, както изискваше учтивостта. Изглеждаха като всички бедуини, нямаше нищо у тях, което да възбуди подозрителността ни. Поздравиха ни любезно и ние им отвърнахме. Бяха млади, най-възрастният имаше най-много двадесет и пет години. Той ни попита към кое племе принадлежим.

— Не сме от този край — обясних аз неопределено. — Бащите ни са живели по градовете.

— Накъде сте се запътили?

— При благочестивия пустинник от скалата Вахсия. Виждаш, че пътуването ни е миролюбиво.

Трябваше да отговоря по този начин, защото не знаех към кое племе принадлежат тези хора.

— Някаква клетва ли сте дали, че искате да идете при отшелника? — продължи да пита той.

— Не. Искаме само да му поднесем един дари една молба. При кое племе стоят шатрите ви?

— Ние принадлежим към могъщото племе алабеиде.

— Алабеиде? — извика Халеф радостно. — Къде се намира то?

— Недалеч оттук край реката. Ние ще достигнем нашия бивак още преди свечеряване — отвърна мъжът на дребния, непредпазлив питащ.

— В такъв случай ще яздим с вас, защото ние сме стари познати и приятели на вашето племе.

— Вие? Как тъй?

Халеф ме посочи и отговори гордо:

— Тук вие виждате прочутия Кара бен Немзи ефенди. Известно ли ви е неговото име? А аз съм хаджи Халеф Омар бен хаджи Абул Аббас ибн хаджи Давуд ал Госарах, хаддехин, негов приятел и спътник. В Долината на стъпалата ние се бихме заедно с вас и моето племе срещу абухаммед, джовари и обеиде. Това беше една голяма победа и вие сигурно знаете, че я дължите на Кара бен Немзи ефенди.

При назоваването на името на четиримата ездачи нададоха виковете на изненада. Те се спогледаха с израз на радостно сливане, но

по-късно узнахме, че е бил нещо съвсем друго. Когато Халеф свърши високопарната си реч, мнимият алабеиде възкликва:

— Слава на Аллах, който ни срещна тук с вас! Да, на нас ни е известна голямата ви слава. Нашите племена ви дължат онази голяма победа. Вие сте ни добре дошли. Как ще се радват нашите, когато им известим какви гости им водим! О, Кара бен Немзи ефенди, бъди наш гост за много дни! Искаш ли да ни доставиш блаженството от твоето присъствие?

Видях очите му и тези на неговите спътници да блестят и дадох съгласието си. Приех този блясък в очите като признак на радост. И той си е бил радост, наистина, само че различна от тази, която ние приемахме. Ние, непредпазливците, отивахме доверчиво към капан, поставен ни на това отгоре от толкова млади хора. Продължихме да яздим и си бърбяхме за изминалото време. Особено се радвах мнимите алабеиде, дето тогава така сме натупали абухаммедите. Аз бях пленник на това племе, но се бях измъкнал. Неговият шейх Цедар бен Хули беше застрелян после от един от моите спътници. Абухаммедите трябваше да се покорят на хаддедихните и алабеидите и да платят данък с по-голямата част от стадата си. Същевременно нашите нови спътници се държаха по начин, който изключваше възникването на някакво подозрение у нас.

По-късно един от тях се отдели, за да избърза напред и осведоми за пристигането на така сърдечно добре дошлите гости. Беше може би половин час преди залез слънце, когато видяхме да се появяват черните шатри на племето. Около бивака пасяха стада, надзиравани от пастири. Голям брой жени и момичета тръгна насреща ни и ни поздравиха с едно многогласно и често повтаряно „Мархаба“. Зад тях се струпяха младежите, за да повторят вика. При тях се намираха само малцина зрели мъже. Ние бяхме чули, че войните са потеглили на поход срещу вражеските абухаммеди, но се очаквало вдругиден вече да се върнат. Това бе една изключително радостна глъчка, каквато се чува само при пристигането на много обичани гости. Ние бяхме буквално вдигнати от конете и с ликуване поведени към редиците шатри. Тогава внезапно видях, че един от старите воини изтръгна пушката от ръката на моя Халеф. В следващия миг, преди да съм съумял и едно движение за отбрана да направя, той така ме удари с приклада по челото, че ми

отне способността да мисля. Още един такъв удар, аз се сринах на земята и изгубих съзнание.

Колко дълго съм бил в безсъзнание не знам. Когато се свестих, ме обгръщаше дълбока тъмнина. Имах усещането, че главата ми е куха кратуна, в която бръмчат милиони мухи. През това бръмчене като от много далеч звучаха човешки гласове. Лежах на земята с вързани ръце и крака. Когато напрегнах слуха си, гласовете ставаха по-ясни и ми се стори, че различавам този на Халеф.

В този миг стана светло. Появиха се няколко мъже, единият от които носеше маслена лампа. Пристъпиха към мен. Като забелязаха, че съм отворил очи, този с лампата каза:

— Слава на Аллах! Кучият син е жив, значи не съм го пречукал! — И обръщайки се към мен, продължи: — Ти си Кара бен Немзи, който навремето ни надхитри в Долината на стъпалата, но днес ние те победихме. Ние не принадлежим към алабеидите — дано Аллах ги изгори! — а сме абумохаммеди, на които ти тогава причини толкова много щети. Ти беше примамен към нас и мозъкът ти беше достатъчно слаб да повярва, че сме алабеиди. Тогава вие убихте нашия шейх Цедар бен Хули. Сега ще останете да лежите тук, докато се върнат воините ни, които ще ви отнемат душите заради кръвното отмъщение!

Той ме угости с един ритник и се отдалечи после с другите. При светлината на малката лампа бях забелязал, че лежах със спътниците си, които бяха също така вързани като мен, във вътрешността на една шатра. Те бяха разговаряли преди това помежду си и техните гласове бях чувал като от голяма далечина.

Когато останахме отново сами, аз се осведомих за развоя на събитията. Нехранимайковците ме смятаха за най-опасен и затова ме бяха повалили. Другите също били съборени на земята и надвити. След като ни вързали, хората изпълнили един радостен танц около нас с крясъци и вой, удряли и ни блъскали с ръце и крака, заплювали ни и после ни довели в тази шатра. Пред нея сега седяха двама пазачи.

— Аз съм виновен, сихди — призна Халеф. — Не биваше толкова бърже да им казвам кои сме.

— Това е вярно, но от упреци няма никаква полза. И аз бях също така непредпазлив като теб. Те сигурно са ни ограбили?

— Не. Когато на няколко пъти понечиха да ни опразнят джобовете, заместникът на шейха го забрани. Той рече, че това щяло

да стане едва като се върнели воините.

— Той е знаел, че всичко скоро би изчезнало, а само шейхът има право да дели заграбеното. Това е добре за нас. Ами оръжията ни?

— Тях те наистина ни отнеха и отнесоха в шатрата на шейха.

— Знаеш ли коя е тя?

— Не. Но чух да казват, че щели да бъдат пазени там.

— Хм-м! Ти лежиш до мен. Как са вързани ръцете ти?

— Отпред.

— А моите на гърба. Можеш ли да си движиш пръстите?

— Да.

— Тогава се плъзни по-близо и опитай дали ще можеш да ми развържеш вървите! Вижда се, че си имаме работа с неопитни хора. Ако ни бяха запрели поотделно, нямаше да можем да си помогнем.

Халеф последва подканата ми. След половин час ръцете ми бяха свободни.

— Сега развържи мен и другите! — подкани ме той.

— И през ум не ми минава! Това би било най-голямата глупост, която бих могъл да извърша! По-скоро ми вържи пак ръцете. Това беше само опит. Чуй какво става там вън! Хората са все още много бодри. По-късно ще опитам дали и как можем да избягаме оттук. Но в никой случай няма да тръгна, без да съм си върнал пушките.

— И моя самар! — прошепна парси Алам настойчиво.

— Защо и него?

— Защото парите ми са скрити в подплънката му. Кажи ми, о, ефенди, биха ли ни убили тези абухаммеди?

— Без милост!

— Но ти мислиш, че можем да избягаме?

— Надявам се.

— Кое то ще дължим само на моите талисмани. Аз ти казах, че те ще ни избавят от всяка беда.

Премълчах. Алам знаеше мнението ми. Какво ли още трябваше да кажа?

Чакахме. Времето минаваше. Вън ставаше все по-тихо. Мъжете, които ни бяха навестили, дойдоха пак да ни видят. Ние лежахме както преди. Те си мислеха, че сме безопасни, и отново изчезнаха. Вън заповядаха на новите пазачи да внимават добре. После дочувах тихи стъпки да обикалят около шатрата ни. Бяха пазачите, които се

придържаха към входа. От време на време един от тях предприемаше обиколка.

Сега беше време. Халеф трябваше отново да ме развърже, което стана по-бързо отпреди. Ръцете ми бяха свободни и можех вече да си развържа въжето от глезените.

— Ефенди, накъде се каниш да се отправиш вън? — попита парси.

— Да потърся шатрата на шейха.

— Потърси и моя самар! Аз ще поставя ръката си върху талисмана на слънцето. Той ще те закриля. Нека Омрузд ти прати най-чистите си духове!

Пропълзях тихо до задната стена на шатрата и измъкнах от земята едно от колчетата. Сега можех да повдигна платнището и да изпъля под него. Небето се бе покрило с облаци, сякаш се канеше да завали. Беше толкова тъмно, че не можеше да се вижда далеч. Това беше добре, макар че щеше да ме затрудни после в намирането на нашата шатра. Та избутах се значи навън и бързо се отдалечих на няколко метра от пазачите. Залегнах и запълзях нататък. Трябваше да мина през целия бивак, но бях убеден, че шатрата на шейха ще се отличава по нещо от другите.

По нагоре гореше огън, край който седяха няколко мъже, сигурно по-късната смяна на нашите пазачи. Трябваше да се държа така, че светлината от огъня да не падне върху мен, и продължих да пълзя в мрака от другата страна, оглеждайки внимателно всяка шатра, край която минавах. На едно място се издигаше една по-голяма, над която високо стърчаха украсените със снопчета палмови влакна върхове на две копия. Дали това беше търсената шатра?

Тъкмо се канех да припъля предпазливо към предната ѝ страна, когато чух шум. Един мъж заобиколи шатрата. Аз се намирах точно пред краката му и нямах време да се дръпна. Още една крачка, той се препъна в мен и падна. В същия миг аз се претърколих колкото е възможно по-далеч, надигнах се и с максимална бързина свих обратно по пътя, по който бях дошъл.

— Събуждайте се, мъже! — извика висок глас, който отекна през целия бивак. — Имаше някакъв човек при шатрата на шейха!

Мигновено в шатрите и извън тях настана оживление. Сега най-важното беше да стигна бързо в нашата шатра. Вече се намирах близо

до нея откъм задната страна на редицата от шатри, залегнах отново и запълзах. За мое щастие на пазачите не им хрумна да погледнат насам. Те бяха станали и направили няколко крачки по посока към шатрата на шейха. Промуших се под платнището и тикнах колчето пак в земята. После си вързах отново въжето около краката, а Халеф трябваше да ми свърже ръцете на гърба. Едва бе станало това и аз легнах в предишното си положение, дотичаха неколцина бедуини с лампа и ни осветиха един след друг.

— Те са здраво овързани, никой от тях не може да избяга — гласеше резултатът от този преглед. — Не е било човек, а някое от нашите чобански кучета.

Те си тръгнаха и в бивака отново стана спокойно. Аз разказвах тихо на спътниците си какво се бе случило.

— Моят талисман на слънцето не те е предпазил — рече парси. — Вторият ми талисман Тилсим ел Хилал, Талисман на Полумесеца, е направен за мюсюлманин. Аз стоя също под Нур ел Хилал, в светлината и закрилата на Полумесеца. Ще се осмелиш ли пак да тръгнеш, о, ефенди?

— Да. Ние трябва да рискуваме живота си за свободата, и то още тази нощ. Утре вероятно ще бъде вече твърде късно.

— В такъв случай, като тръгнеш, ще сложа ръката си върху втория талисман, който нося от лявата страна на гърдите.

Почаках, додето бяха сменени пазачите ни, освободих се пак и изминах пътя по същия начин както преди малко. Сега знаех, че това действително е била шатрата на шейха. Този път имах повече щастие. Тя се състоеше само от приемното помещение, отделението за семейството образуваше една отделна шатра, издигната в съседство. За жалост, отпред стоеше пазач, много вероятно защото вътре се намираха нашите вещи. Този мъж се беше спянал преди в мен.

Измъкнах и тук едно колче от земята, пропълзах после вътре и заопипвах в мрака наоколо, но тихо и предпазливо, за да не чуе пазачът. Тук лежаха нашите седла и до тях — всичките ни оръжия. Аз напипах карабината „Хенри“, взех я и изпълзах отново навън. Пушката в ръката ми даваше чувство за пълна сигурност. Върнах се при нашата шатра и развързах другите. Те трябваше да ме последват. Тъй като с изключение на Халеф те не бяха обучени да се промъкват, напредвахме бавно. Като стигнахме при шатрата на шейха, най-напред се проврях аз

сам вътре, другите трябваше да чакат. Пропълзях тихо до входа и поместих леко настрани платнището, което служеше за врата. Там седеше пазачът, който трябваше да бъде накаран да занемее, така удобно подръка, както само бих могъл да желая. Пипнах го изотзад с лявата ръка за гърлото, стиснах го здраво и му стоварих върху слепоочието десния юмрук. Той се отпусна. Беше в безсъзнание.

Сега другите можеха да влязат. Вързахме пазача и му набутахме края на неговата кърпа за глава в устата. После си взехме нещата, при което трябваше да се оправяме с опипване. Сега задната страна на шатрата бе просто срязана от горе до долу, за да можем да излезем лесно със седлата. Парси и неговият придружител имаха, наистина, доста да носят — три седла и няколко пакета стоки, които бяха карали с товарния кон, та евентуално да задоволят анеизехите с тези разменни предмети, тъй като Алам не притежаваше целия откуп. Това затрудняваше напредването ни, ала Халеф и аз им помагахме в носенето, и излязохме благополучно от бивака.

Трябваша ни обаче коне! Не беше необходимо да получим нашите. Днес по свечеряване, когато приближавахме бивака от шатри, бяхме видели от коя страна пасяха животните. Натам понесохме вещите си, оставихме ги в тревата и после аз тръгнах най-напред на разузнаване. От кучетата нямаше защо да се опасявам, тъй като те бяха при овцете и козите. Минах край камилите, после видях конете да лежат на тревата. Запълзях по корем нататък. Там лежеше един коняр, подпрял лакът на земята и глава на дланта. Направих завой, за да стигна до него изотзад, и го хванах за гърлото. Младият човек беше полумъртъв от страх. Опрях му ножа на гърдите, отпуснах му въздух колкото да може тихо да говори и предупредих:

— В името на Аллах, не викай, иначе ще те намушкам. Ще усетиш ножа ми и ако излъжеш! Колко пастири има тук при конете?

— Само аз съм — избъбра той, треперейки.

— Стани и ела с мен! Ако мируваш, нищо няма да ти се случи.

Той се подчини. Аз го държах здраво и го отведох при спътниците си, където бе вързан със собствения му пояс. Парси и неговият слуга трябваше да го пазят, а аз тръгнах с Халеф да докараме пет коня. Това също бе сторено за кратко време. Ние ги оседлахме, сложихме им юздите, после запушихме устата на коняра така, че да не

може да се развика веднага след отдалечаването ни, възседнахме и препуснахме толкова бързо, колкото позволяваше тъмнината.

На първо време никой не обелваше нито дума, ала когато се отдалечихме достатъчно, Халеф възкликна облекчено:

— Хвала и слава на Аллах, който ни спаси! Сихди, ние бяхме обречени на смърт, защото воините на абухаммед щяха веднага след връщането си да ни убият.

— Не, не съществуваше никаква опасност — заяви по странен начин парси.

— Не? — попита дребният хаджи напълно объркан.

— Не, защото у мен са двата ми талисмана. Вярно, Тилсим еш Шемс, на Слънцето, тоя път не предпази, но затова пък другият, Тилсим ел Хилал, на Полумесеца, толкова по-добре изпълни дълга си. Аз стоя в Нур еш Шемс и в Нур нел Хилал, в светлината и закрилата на Слънцето и светлината и покровителството на Полумесеца. На мен значи нищо не може да се случи, а и също на вас, защото вие се намирате при мен.

— Но ако не беше моят ефенди, за нас нямаше да има никакво спасение — възрази ревностно Халеф. — И мислиш ли, че той ще се остави да го командва твоето слънце или полумесеца ти? Той е християнин и живее в една друга светлина, различна от своята. Тя стана също и моя, слава на Аллах и Пророка за това!

Значи хаджията благодареше на Пророка, задето беше станал християнин! Но за тая работа човек не биваше да се сърди на храбрия дребосък.

3. НУР ЕС СЕМА

Анеизехите са едно от най-древните арабски номадски племена. Говори се, че били потомци на голямото племе ребия, живяло още преди Мохамед в Южна Недж^[1].

Няколко клона останали в Северна Недж, други живеят в Хеджас или пасат стадата си в близост на Джебел Шаммар. Последните често извършват грабежи и набезите им за плячка понякога достигат далеч навътре в Месопотамия. В техните ръце беше паднал Викрама, бащата на нашия парси Алам. Аз бях убеден, че на сина няма да се удаде да освободи баща си дори и да притежаваше целия откуп. Алам изобщо не беше мъжът, способен да се наложи по такъв начин на тези бедуини, че да постигне целта си.

За някакъв отшелник от Вахсийската скала досега не бях чувал нищо. Тази самотна скала се намира южно от планините Синджар. В селищата на тази област има и християни. Дали не беше той някой християнски постник? Едва ли бе възможно, защото един такъв, на това отгоре за толкова късо време, не би могъл да стане все пак толкова прочут сред мохамеданското население чак долу до Багдад. И тъй като дори над анеизехите, които са си мюсюлмани, упражнявал една такава власт, то сигурно беше мюсюлманин, вероятно един от онези благочестиви каещи се грешници, които в Северна Африка са наричани марабути...

От срещата ни с абухаммедите бяха минали няколко дена. Ние се намирахме на територията на Мосул, вярно, в степта, местонахождението на бедуините, където властта на мюсюлманския мютесариф едва-едва проникваше. Днес приближавахме пасищата на тези, които исках да посетя.

Още по обяд степта беше като окосена — признак, че хаддехихните съвсем наскоро са били тук и са се, както показваха следите, изтеглили бавно на север. После, малко след пладне, забелязахме първите двама ездачи, които разхождаха конете си на северния хоризонт. Те ни забелязаха и препуснаха към нас.

Да, това бяха хаддедихни, най-добрите ездачи, както се виждаше още отдалеч. Те летяха в кариер насреща ни с насочени за бой копия и спряха конете си толкова близо до нас, че наконецниците на копията им почти докосваха гърдите ми. Това е много опасно, рисковано, но човек дори не бива да мигне, ако не иска да го сметнат за страхливец.

Бяха двама воители, с които бях прекарал някоя и друга вечер край лагерния огън. Каква изненада, когато познах мен и Халеф! Те скочиха незабавно от конете, сграбчиха ръцете ми и ме разцелуваха, което при ярко изразената гордост на тези хора бе доказателство колко дълбоко са ме приели в сърцата си. После яхнаха отново конете и се понесоха като вятър да съобщят за нас.

— Сихди — попита парси, — ще останеш ли дълго при тези хора?

— Няколко седмици.

— Мислех, че искаш да ме придружиш до анеизехите, понеже смяташ, че сам не мога да освободя баща си?

— Аз ти го обещах и ще сдържа думата си.

— Но в такъв случай можеш да престоиш едва един ден при хаддедихните. Аз ти казах, че срокът свършва на трети от месец сафар.

— Аз ще яздя с теб и после ще се върна при тях.

— Третиият ден от сафар според лунния календар тая година не е ли дваисет и петият ден на Канун ел Ауал (декември) по слънчевия календар, сихди? — попита Халеф.

— Да.

— Но на този ден се пада Ид ел Милад (Коледа) на християните!

— Действителното.

— И ти искаш да честваш големия си празник, като идеш при вражеските анеизехи и рискуваш живота си?

— Касае се за освобождението на един нещастник и предотвратяването на едно убийство. Това е най-доброто честване на един християнски празник.

— Сихди, може ли да дойда с теб?

— Да, ще видиш, че ще се върнем живи и здрави.

Ето че на север пред нас се появи голям, гъст облак ездачи, които препускаха към нас, като крещяха, ликуваха и изстрелваха пушките си. Като ни наближи, облакът се раздели, воините ни обиколиха и спряха в кръг, от който към нас препусна само един — Амад ел Гхандур,

героичният шейх. Двамата скочихме от конете. Прегърнахме се и се целунахме, при което всички викаха непрестанно „Мархабабак“ (Здравей, привет!)

Той беше младото копие на моя някогашен приятел и негов баща Мохамед Емин — точно толкова висок и широк по фигура, със същите сериозни, благородни черти и — при един бедуин голяма рядкост — красива тъмна брада, която му стигаше до гърдите.

За какво ли да описвам последвалите сега вълнуващи сцени! Всеки искаше да ми стисне ръката, да чуе една дума от мен и мина доста време, преди да обърнат конете и с радостни викове да ни поведат към своя бивак. А пък описват тези хора като полудиви, сурови, неблагонадеждни, неверни и така нататък! Който ги познава добре, знае, че не са такива. Те са приятели на приятеля, врагове на врага, и то във всяко едно отношение и с цялото си сърце. Разбира се, който отиде при тях, без да признава тяхното право на самобитност, който си мисли, гледайки към тях от висотата на своето образование, че ще може като хитър търговец да ги излъже или да им докаже, че Мохамед не е бил пророк, а един самозаблуждавал се, екзалтиран човек, той ще добие погрешно впечатление за тях и никога няма да опознае техните добри страни.

Дуар, селото от шатри, бе обхванато от истинска възбуда, когато стигнахме там! Мъжете бяха излезли да ни посрещнат, сега се появиха жените — стари и млади, момчетата и момичетата! Шейхът искаше, за да ме отърве от тях, да влезем в неговата шатра. Но не стана. Аз бях повлечен от десет, двайсет ръце в тълпата и не бях освободен, докато и най-малкото голишарче не получи поне едно дружеско шляпване от ръката ми. Трябваше да поздравя подobaващо и Ханнех — жената на хаджи Халеф, и Кара бен Халеф. Едва тогава можеше Ахмед ел Гхандур да гледа на мен като на свой гост. И сега се започна заколението. Празник беше и някои, тлъсти овни трябваше да заплатят пристигането ми с живота си. После седнахме с шейха край апетитните ястия, при което по древния достопочтен обичай от дедите използвахме за лъжица и вилица петте пръста — те поне не ръждясваха, макар и най-често да оставаха непочистени.

Сега разговорът можеше вече да стигне до Откъде, Накъде и Защо. Аз разказах на Амад за парси Алам и неговия баща. Като ме изслуша, той каза:

— Добре че не си тръгнал веднага към анеизехите, приятелю на моята душа. Това щеше да означава твоята смърт, защото те сега са разярани на всичко, което не се казва бедуин. Мютесарифът изпрати при тях своите аскери да съберат със сила данъка на глава. Той им наредил да откарат най-хубавите животни от техните стада. Сега те заплашват всеки другоземец със смърт, защото всеки другоземец минава за тях турчин. Викрама, когото искате да откупите, няма да бъде освободен, дори и да заплатите удвоения откуп. Ако още не са го убили, анеизехите ще вземат парите и въпреки това ще го убият, а и вас също. Но, Кара бен Немзи, ти си мой брат, затова аз ще ви подкрепя. Знаеш ли, че ние живеем с тях във вражда?

— Не.

— Тя е обявена, но още не се е разразила. Анеизехите посегнаха на животните ни, понеже на тях им иззеха толкова много, и не искат да ги върнат. Ние сме много по-силни и могъщи от тях и ще отидем да си ги върнем. Кога изтича срокът на пленничеството?

— В третия ден на сафар.

— Толкова скоро? В такъв случай трябва да побързаме. Аз още днес ще разпратя вестители да свикат всички отделения на хаддехидхните. После ще потеглим към скалата Вахсия.

— Анеизехите на това място ли бивакуват?

— Да.

— Чух, че там имало някакъв прочут отшелник. Познаваш ли го?

— Никога не съм бил при него. Него изобщо никой не го е виждал освен двете момчета, чиято майка живее в подножието на скалата. Те се качват два пъти на ден горе при него — сутрин и малко преди свечеряване, за да чуят светите думи, които трябва да отнесат на чакащите долу вярващи. От всички краища идват поклонници, които му поверяват своите настоятелни молби чрез момчетата и сетне получават неговия отговор. Никой, дори разбойник или злодей, не дръзва да действа против разпорежданията, които получава от пустинника. Ти ще видиш отдалеч шатрата му, ала горе при него не бива да се качваш. Ние щяхме да почакаме още известно време с наказанието на анеизехите, но понеже ти дойде, ще повалим две газели с един изстрел, а именно: ще ударим разбойниците и ще освободим Викрама. Мислиш ли, че трябва да разпратим съгледвачи?

— Да, ние трябва да знаем дали наистина се намират при скалата Вахсия и ако е възможно, да ги обкръжим. Съгледвачите трябва да положат грижи също походът ни да остане скрит за тях.

— Веднага щом приключим с храненето, ще събера най-подходящите за целта мъже и ще им дам нашите най-бързи коне.

След един час вече съгледвачите препуснаха и заедно с тях — пратениците, които трябваше да доведат войните на другите подразделения. Никой не беше по-радостен от тази бързина от Алам, у когото думите на шейха бяха породили голям страх за живота на баща му.

Още на следващата вечер пред бивака горяха много огньове, около които се бяха събрали над шестстотин добре въоръжени хаддехни, а на утрото започна подготовката за похода. По обяд се върна един от съгледвачите и доложи, че анеизехите, на брой приблизително триста зрели мъже, бивакуват с жените и децата си край скалата и вероятно и не предполагат, че хаддехните толкова скоро ще потеглят за отмъщение. Другите съгледвачи ги наблюдавали отдалеч. От известието излизаше, че ги превъзхождаме двойно. Към това се прибавяше, че ние бяхме само бойци, докато при тях имаше жени и деца, което, ако ги обкръжехме, щеше още повече да ги затрудни.

На следващото утро бяхме стигнали толкова далеч, че се наложи да спрем, защото парси трябваше да бъде изпратен напред, ако искаше да спаси баща си. Не го ли сторехме, можеше да се очаква, че при нашата атака баща му ще бъде убит. От само себе си се разбира, че аз тръгнах с него, понеже му го бях обещал. Сам той сега едва ли щеше да се осмели да отиде при анеизехите. Моят храбър Халеф също не остана по-назад, той ни придружаваше. Водача на парси обаче не взехме със себе си, той с нищо не можеше да ни бъде полезен. Аз впрочем се присъединих към парси не само заради даденото обещание, а преследвах и едно друго намерение. Хаддехните искаха непременно да си отмъстят, бяха твърдо решени за нападение. Но аз вярвах, че ако се намирам при анеизехите, ще мога по някакъв начин да предотвратя кръвопролитие.

Та напуснахме, значи, ние тримата мястото, на което бивакуваха приятелите, като преди това бях обсъдил с Амад ел Гхандур точния план, който по мое мнение трябваше да се проведе.

Физиономията на парси сега беше безгрижна и той веднъж дори пак каза:

— Ти да не би да имаш грижи, ефенди? Няма от какво да се боите, защото у мен са моите два талисмана. Ние се намираме в Нур еш Шемс и в Нур ел Хилал. Светлината на слънцето и полумесеца ще ни закрилят.

Аз още не бях се осведомил за тези неща, но сега изрекох въпроса:

— Откъде всъщност имаш двата талисмана?

— Ти знаеш — отвърна той, — че между Багдад и Басра пътуват седем турски и два английски парахода. На единия от английските служи един наути^[2], когото добре познавам. Той винаги има при себе си чудотворни амулетни писания, от които прави талисмани за продажба. Аз взех два от него, за да съм по-сигурен — един талисман за парсите и един за мохамеданите. Ти узна, че двата вече ни спасиха.

— Ти го вярваш, но аз — не. Няма талисмани. Не мога ли да ги видя?

— Не знам дали е редно да ти ги покажа, но ще ти ги опиша. На парсиския талисман е изобразен като новородено дете основателят на нашата религия Зердушт, при когото идват благочестиви съседи, за да му се поклонят. Има и един шрифт, който никой не може да прочете. А на мюсюлманския талисман е изрисувано как майката на малкия Мохамед му се прекланя. Тук също има един шрифт, който никой не разбира. Това достатъчно ли ти е?

— Не, сега не, защото мисля, че си бил измамен от някой шарлатанин.

— Защо?

— Не знаеш ли, че Мохамед е забранил да се правят портрети? А на един мюсюлмански талисман да има даже неговия и този на майка му? Това е измама! Ще ми покажеш ли магическото предпазно средство?

Трябваше неколkokратно да подканя Алам, преди да се съгласи. Той извади изпод дрехата си два шнура със закрепени на тях две бели книжни пликчета. На едното беше изрисувано като от детска ръка едно слънце, а на другото — полумесец. Отворих ги. И какво съдържаха? За мое удивление — две рисунки по поеми от някакво английско списание! На „мохамеданския“ талисман се виждаше изображението

на Божията майка с Младенеца. Парсиският талисман представляваше цялостна картина, Christmas, (Рождество Христово) към страницата на една коледна поема. Тези картини произхождаха несъмнено от родината на английския моряк, който или на шега, или от користолюбие ги бе представил като магическа закрила.

— Не е измама, нали, ефенди? — осведоми се парси.

— Такава си е и все пак съдържанието на този непознат шрифт е талисман на живота и смъртта. Тук не става дума за никакъв Нур еш Шемс и никакъв Нур ел Хилал, слънчева или полумесечна светлина, а за истинската Нур ес Сема, Небесната светлина, която някога е засияла над Витлеем и озарява и до ден-дневен целия свят. Ето, вземи картините и ги огледай внимателно! Аз ще ти ги обясня и ще ти говоря за тази Нур ес Сема, Небесната светлина. Утре бездруго ще празнуваме Коледа, деня, в който тя е изгряла.

И сега най-сетне започнах да разговарям с Алам за моята вяра, часове наред, докато продължавахме да яздим напред. Той ме слушаше съсредоточено и ме прекъсваше със стотици въпроси, които доказваха, че думите ми пускат корени в неговото сърце.

Настана вечер и трябваше да бивакуваме. Небето беше обсеяно със звезди и в душите на моите двама слушатели също бяха изгрели звезди, истински небесни светлини. Ние говорихме до полунощ. Когато после си легнах, парси каза:

— Ефенди, твоята вяра изглежда изпълнена с любов, така проста и все пак толкова чудна! Да-а, който я носи в сърцето си, не се нуждае от амулет и талисман, защото Извечната доброта и любов винаги бдят над него. Аз съм бил измамен, ала въпреки това ще съхранявам тези листа до края на живота си, защото, почти вярвам, те ме отведоха чрез теб до истинската Нур ес Сема, истинската Небесна светлина.

Халеф не каза нищо, само ми стисна безмълвно ръката и аз го разбрах много добре. После заспахме. На утрото продължихме. И скоро след това от равнината се издигна скалата Вахсия. В подножието ѝ бяха разположени шатрите на анеизехите, а около тях пасяха стадата им, наполовина събрани с грабеж.

Вахсия^[3] не беше същинска планина, а само една скала, но долу тя имаше измерение сигурно четвърт час път и височина поне петдесет метра. Със столетията по нея се бяха развили храсти и дори дървета, които сега зеленееха. Между тях се виеше винтообразно нагоре от

площадка на площадка околоръст хълма една пътека. Горе, под билото, се откриваше някаква пещера, пред която растеше иглолистно дърво — от какъв вид, отдолу не можеше да се различи. Там, където пътеката излизаше на равнината, се издигаше малка колиба, в която живееше споменатата вдовица с двете момчета. Тя се изхранваше от даровете на поклонниците, които идваха при отшелника.

Бяхме заговорени от няколко бедуини, които грубо ни запитаха за нашето желание. Аз поисках да бъда отведен при шейха и те го сториха. Той седеше в шатрата си, отвърна едва-едва на поздрава и не ни предложи и да седнем. Аз обаче се наместих до него, дадох знак на Халеф и Алам също да седнат и запитах:

— Имаш ли при себе си мъж, който се казва Викрама?

— Какво искате да знаете за него? — отвърна с въпрос анеизехът.

— Искаме да платим откупа.

— Това е късмет за него, защото утре беше последният му ден. Давайте го!

— Викрам тук ли е?

— Да. Давайте го!

— И ние ще отговорим така кратко като теб: Доведи го!

— Първо парата и сетне мъжа!

— Първо мъжа и сетне парата! Никой не плаща, без предварително да е видял какво купува.

— Аз не съм търговец, а шейх на анеизехите. Кой обаче си ти и как е името ти?

— Наричат ме Кара бен Немзи и съм...

Той скочи отривисто и ме прекъсна:

— Кара бен Немзи? Ти си оня гяур, който спечели за хаддехидните сражението в Долината на стъпалата?

— Да.

— Тогава Аллах да те прокълне хиляда пъти! Ние бяхме съюзени с абухаммедите и пристигнахме твърде късно, за да ги спасим. Сега ти ще има да се каеш за това. Вие сте пленени и няма да се изплъзнете!

С тези думи той изскочи от шатрата. Това бе обрат, който не бях очаквал. Съвсем го бяха прихванали бесовете, а аз нищо не бях му сторил! Вън се разнесе гласът му. Свикваше хората си. Халеф попита смело:

— Сихди, дали да не застреляме неколцина от тях и после да препуснем?

— В името на Аллах, само това не! — извика парси уплашено. — Всички ще бъдем изгубени!

— Тук действително не би ти помогнал никакъв амулет — отвърнах. — Но не се тревожи! На теб нищо няма да ти се случи!

Отметнах рогозката и застанах с Халеф на входа. Всички анеизехи се бяха събрали. Стояха глава до глава, на няколко крачки пред тях — шейхът. Приказваха възбудено, но като ме видяха, настъпи тишина. С карабина в дясната ръка и револвер в лявата аз попитах високо:

— Ти значи гледаш на нас като на свои пленници, о, шейх на анеизехите?

— Да — отговори той. — Посмееш ли само една-единствена крачка да направиш и си труп!

— Ти, види се, си чувал за мен. Разправяли ли са ти също, че с тази магическа пушка мога да стрелям часове наред, без да е нужно да зареждам?

— Вахаяти, ел Баруди ел Джехеннем! (В името на моя живот, Пъклената кремъклийка!) — извика оня изплашено, отскачайки назад.

— А и с този малък пищов мога да стрелям също така често. Внимавай! Шест изстрела в предния окръглен връх на седлото, дето лежи там до съседната шатра!

Дадох изстрелите, които предизвикаха всеобщо удивление, и продължих:

— Виждаш, че мога да си тръгна въпреки забраната ти, защото преди някой да е дигнал пушкалото си срещу мен, ще бъде мъртъв, а заедно с него и десетина други. Ама на мен и на ум не ми идва да бягам от вас. Аз дойдох да взема Викрама и няма да си тръгна без него. Ние ще останем в шатрата ти, докато размислиш. Но си отбележете следното: аз ще броя бавно до двайсет. Който после още се намира на разстояние по-малко от петдесет крачки от тази шатра, ще получи в главата си моя никога непропускащ куршум. Обещавам ви го в името на брадата на вашия Пророк!

Отстъпих с Халеф в шатрата и спуснах входната завеса. А отвън вече можеха да се чуят гласовете и крачките на отдалечаващите се. Прорязах една дупка в дясната, а Халеф — в лявата платнена стена на

шатрата. Надзъртайки през тях, забелязахме, че анеизехите наистина се бяха изтеглили, но не толкова далеч, колкото им бях наредил. Ето защо подадохме цевите на пушките и веднага всички започнаха да отстъпват. Шейхът също. Тези анеизехи бяха слушали преувеличените слухове за моята многозарядна карабина и никога не си бяха имали работа с един неустрашим европеец. Сега побягнаха. Ние можехме преспокойно да избягаме, но като християнин аз не исках да допусна да се говори, че съм избягал от тези почитатели на Мохамед. Ние знаехме, че по обяд хаддедихните ще настъпят от всички страни.

Алам бе обхванат от страх до Бога по своя баща, но аз го успокоих. Както стояха сега нещата, със сигурност никой нямаше да причини някакво зло на пленника. Забелязахме, че се провежда голямо съвещание.

Беше в деня на святата Бъдни вечер, предиобед. Малко след пладне чухме, че навън се тича и вика. Погледнахме през дупките — хаддедихните идваха от всички страни. Далеч навън, където още не можеха да бъдат съгледани, те бяха образували кръг около бивака и сега го стесняваха. Беше настъпило времето да избегна кръвопролитие. Взех карабината си, отметнах завесата на шатрата и пристъпих навън. Шейхът стоеше сред хората си, жестикулирайки оживено. Поканих го. Той се завтече бързешком и попита още отдалеч:

— Кара бен Немзи ефенди, знаеш ли кои са тези многобройни конници?

— Да. Това са шестстотин хаддедихни със също толкова добри пушки. Те идват да отмъстят за грабежа, който сте извършили от техните стада. Вие сте обградени от тях и не можете да избягате. А ние, техните съюзници, сме сред вас. Ако не ги помолите за милост, много пъти по шестстотин куршума ще ударят тълпата от вашите жени и деца. Но аз искам да се застъпя за вас и ще изпратя един пратеник на Амад ел Гхандур да отложи атаката. После ще можеш да преговаряш с него.

— Изчакай още! — отговори той през зъби.

След това побърза да се отдалечи, за да се допита накратко до своите старейшини за съвет. Кръгът обаче се стесняваше толкова бързо и застрашително и беше толкова ясно, че една съпротива би била напразна, че той ми викна:

— Изпрати един вестител, побързай!

Халеф беше вече ориентиран, взе пушката си и бързо се отдалечи. Аз останах до шатрата да изчакам резултата. Дълбока тишина владееше наоколо. В този миг от скалата там горе прозвуча ясният звън на камбанка. Веднага след това видях от колибата да излиза едно момче и да се изкачва по стръмната пътека. То изчезна горе в пещерата и след малко слезе отново, упътвайки се към шейха. Аз дадох знак на двамата да дойдат при мен и попитах:

— Какво иска светият мъж?

— Той иска да узнае каква ще е тая битка и защо трябва да се състои тук — отговори шейхът.

— Това той ще узнае от мен. Можеш ли да четеш?

— Да.

— Тогава почакай!

Седнах, откъснах един лист от бележника си и написах отговора с молив. След като шейхът го прочете, момчето трябваше да отнесе листа и молива до височината. Сега щеше да се разбере дали прочутият мъж можеше поне да пише. Бях се подписал с името Кара бен Немзи. Хаддехните се намираха на почти изстрел разстояние, но бяха спрели, понеже бяха чули камбанката и съгледали пратеника на отшелника. Той сега се застоя по-дълго, отколкото преди туй, после донесе листа. За мое учудване под редовете ми бе написано на арабски:

„Възслава на Господа във висините и мир на земята на човеците, които имат добри пожелания!“

Думите от хвалебствения химн на ангелите! В днешния ден! От този прочут сред мохамеданите отшелник! Той трябваше да е християнин! Дадох на шейха да прочете думите. Той си нямаше и понятие, че произхождат от Библията, но веднага разбра смисъла им, защото каза:

— Светият мъж заповядва да установим мир. Мислиш ли, че Амад ел Гхандур ще прояви такава склонност?

— Да. А ако пожелае да бъде строг, аз ще се застъпя за вас.

— Значи искаш да отидеш при него?

— Аз и ти.

— И аз ли? Той ще ме плени.

— Не. Ти ще стоиш под моя закрила. Обещавам ти, че ще можеш да се върнеш, когато поискаш.

„Мир на земята!“ Тази повеля беше изпълнена. Преговорите продължиха, наистина, до надвечер, но накрая бе постигнато споразумение. Викрама беше освободен без откуп, хаддехните си получиха обратно заграбените животни, а в замяна Амад ел Гхандур даде думата си, че се отказва от отмъщението. След това бе сключен мир между досегашните врагове, който първоначално създаваше впечатление за принуденост, ала сетне стана по-сърдечен. Хаддехните дойдоха до бивака. Бяха заклани овни и запалени огньове за опичането им.

Преди това обаче се случи нещо, което никой не беше предполагал. Малко преди настъпване на нощта момчетата бяха изкачили скалата и отшелникът ги бе разпитал. После слязоха. Той ги бе накарал да помолят анеизехите за свещи, каквито бедуините приготвят от овнешка лой, а аз получих молбата сутринта да отида на скалата при него. Както вече споменах, при него освен двете момчета никой още не се бе качвал. Бях много любопитен какво ще видя. Трябва да спомена още и радостта на двамата парси, които се бяха събрали, без да е плащан някакъв откуп. От само себе си се разбира, че Викрама си получи ограбената сума.

Когато седяхме вечерта край огньовете, отдадени на трапезата на мира, отгоре камбанката отново зазвъня.

Погледнахме нататък. По иглолистното дърво на височината се запоявяваха светлинка след светлинка. Отшелникът честваше Бъдни вечер с коледно дърво. Какво чудо тук, в Ориента, посред бедуините! И каква гледка за мен, немеца, който не можеше да си представи Коледа без коледно дърво. Арабите се наслаждаваха на непознатото за тях зрелище с нямо мълчание. Алам обаче ми каза:

— О, Кара бен Немзи ефенди, това е дървото, за което ни разказва вчера. Колко е красиво! То ми говори за Нур ес Сема, която изгря в моето сърце!

А кого намерих на утрото там горе на скалата и какво узнах от него? Това ще разкажа на скъпия читател може би някой друг път!

[1] Недж — обширна област в централната част на Арабския полуостров — б.пр. ↑

[2] Наути — моряк — б.а. ↑

[3] Вахсия — Самотната — б.а. ↑

Издание:

Band 48. Das Zauberwasser. Karl May Verlag, Bamberg

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.